

Tárgytematika / Course Description

Kriminológia I.

DKNO_BTTM020

Tárgyfelelős neve /

Teacher's name: dr. Lévay Miklós Sándor

Félév / Semester: 2023/24/1

Beszámolási forma /

Assesment: Folyamatos számonkérés

Tárgy heti óraszám /

Teaching hours(week): 2/0/0

Tárgy féléves óraszám /

Teaching hours(sem.): 0/0/0

OKTATÁS CÉLJA / AIM OF THE COURSE

A bűnügyi tudományos ismeretek átfogó összefüggéseinek, morfológiai sajátosságainak elmélyültebb megismerése, illetve elsajátítása. A kriminológia a büntetőjog segédtudománya, így a büntetőjogi kodifikációt csak a bűnözés összefüggéseinek ismeretében, illetve a büntetések hatásának feltérképezése után lehet hatásosan elvégezni.

Szakmai indokai:

A bűnözés, mint társadalmi tömegjelenség interdiszciplináris vizsgálatán keresztül, az összehasonlító kriminológia eszközeivel a jogpolitikát befolyásoló kriminálpolitikai alapelvek megismerése, elsajátítása; a bűnözés társadalmi összefüggéseinek megismerése.

Az előadásokat tartják: Lévay Miklós egyetemi tanár, Bezsényi Tamás mb. oktató, Háromszéki Bence PhD hallgató

TANTÁRGY TARTALMA / DESCRIPTION

Mivel foglalkozik a kriminológia ? A kriminológia kapcsolata más szaktudományokkal.
Előadó: Lévay Miklós

A bűnözés megismerési módszerei. Kutatási módszerek a kriminológiában. E.: Bezsényi Tamás.

A bűnözés kriminálstatisztikai jellemzői Magyarországon. A rejtett bűnözés. E.: Háromszéki Bence.

Bűnözésmagyarázatok I.: A klasszikus és a pozitivista paradigma elméletei. E.: Lévay Miklós.

Bűnözésmagyarázatok II.: A pozitivista paradigma elméletei (folytatás). Kulturális bűnözésmagyarázatok. E.: Lévay Miklós.

Bűnözésmagyarázatok III.: Interakcionista és kritikai paradigma elméletei. A neoklasszikus paradigma (kontrollelméletek, környezeti kriminológia). E.: Lévay Miklós.

A magyar kriminológiai gondolkodás főbb jellemzői, korszakai. E.: Lévay Miklós.

Bűncselekmény-és bűnelkövetői típusok. A vagyon elleni bűnözés. Gazdasági és fehérgalléros bűnözés. E.: Lévay Miklós.

Az erőszakos bűnözés. E.: Háromszéki Bence.

Zárthelyi dolgozat. A zárthelyi anyaga: (i) A november 15-i előadással bezárólag az előadások diái. (ii) A Kriminológia könyvből az 1., 2., 3., 4., 5. 6., 7., 8., 10., 11., 12., 13., 14., 16. 17. és 20. fejezetek kötelező anyagai.

Alkohol, kábítószer és bűnözés. E.: Lévay Miklós.

A szervezett bűnözés. E.: Bezsenyi Tamás.

SZÁMONKÉRÉSI ÉS ÉRTÉKELÉSI RENDSZERE / ASSESSMENT'S METHOD

A **zárthelyi dolgozat** eredményes megírása nem vizsgára bocsátási feltétel.

A dolgozat **4-es (jó) vagy 5-ös (jeles) eredménnyel való megírása esetén 4-es, illetve 5-ös vizsgajegy**et ajánlunk meg.

A tantárgya **járványhelyezettől függően szóbeli vagy írásbeli vizsgával** zárul. A vizsga tételei, illetve kérdései az előadásokon elhangzottakon és a kötelező irodalomban megjelölt könyvfejezetek anyagán alapulnak.

KÖTELEZŐ IRODALOM / OBLIGATORY MATERIAL

Kötelező tananyag:

- I. Az előadásokon elhangzottak.
- II. Borbíró Andrea, Gönczöl Katalin, Kerezsi Klára, Lévay Miklós (szerk.) *Kriminológia*. (Második, átdolgozott kiadás. Budapest: WoltersKluwer, 2019) c. könyvből:
 - 1. fejezet: Problémafelvetés: mivel foglalkozik a kriminológia?
 - 2. fejezet: A kriminológiai gondolkodás kezdetei.
 - 3. fejezet: Biológiai és pszichológiai bűnözésmagyarázatok: 3.1.-3.2. pontjai, a 3.3-pontból: 3.3.1.-3.3.2., valamint a 3.4-3.6. pontjai. (A ZH-ra csak a vonatkozó diasor a kötelező tananyag.)
 - 4. fejezet: Deviancia, anómia és feszültség.
 - 5. fejezet: Kultúra és társas interakciók: 5.1.-5.4. pontjai.
 - 6. fejezet: Címkézésméletek.
 - 7. fejezet: Kontrollméletek
 - 8. fejezet: Radikális kritikai irányzatok: 8.1-8.3. pontjai. (A ZH-ra csak a vonatkozó diasor a kötelező tananyag.)

 - 10. fejezet (Környezeti kriminológia) 10.3.-10.5. pontjai
 - 11. fejezet (A magyar kriminológia jellemzői a reformkortól napjainkig) 11.3. -11.5. pontjai, 11.6.:11.6.1. és 11.7. pontjai.
 - 12. fejezet (A bűnügyi statisztika) 12.2-12.4. pontjai
 - 13. fejezet (Az empirikus kutatás módszertana) 13.1.-13.3.1., 13.3.3, 13.4.-13.5 pontjai.
 - 14. fejezet: Félelem a bűnözéstől, rejtett bűnözés: 14.3 pont.
 - 16. fejezet (Vagyon elleni bűnözés) 16.2., 16.4., 16.5.1.-16.5.2., 16.6. pontjai
 - 17. fejezet (Fehérgalléros, gazdasági és korrupciós bűnözés) 17.2.2., 17.3., 17.4.1., 17.4.3. pontjai

 - 19. fejezet (Az alkoholfogyasztás, a kábítószer-probléma és a bűnözés összefüggései) 19.2., 19.3.3.-19.3.6
 - 20. fejezet (Erőszakos bűnözés) 20.2-20.6.
 - 21. fejezet (Szervezett bűnözés) 21.1-21.3.2.1.)
 -

Ajánlott irodalom:

- Borbíró Andrea, Gönczöl Katalin, Kerezsi Klára, Lévay Miklós (szerk.) *Kriminológia*. (Második, átdolgozott kiadás. Budapest: WoltersKluwer, 2019) c. szakkönyvből a kötelezőtananyag érintett fejezeteinek

nem kötelező pontjai.

- Freda Adler - Gerhard O.W. Mueller – William S. Laufer: *Kriminológia*. Budapest: Osiris, 2000.

AJÁNLOTT IRODALOM / RECOMMENDED MATERIAL